

koncem r. 1925 do držby, správy a užívání, knihovní vlastnictví k tomuto zbytkovému statku nebylo však posud jmenovanému přídělci vtěleno a jest tudíž tento přídělce dosud jen držitelem a uživatelem statku toho. Nemůže se proto v daném případě jednat o exekuci vnučenou správou ani podle § 98 ex. ř. (nemovitosti v knize pozemkové zapsané), poněvadž povinný dosud v knize pozemkové zapsán není a proti posavadnímu knihovnímu vlastníkovi exekuce se nevede, ani podle § 102 ex. ř., poněvadž nejde o vnučenou správu nemovitosti v knize pozemkové nezapsané. Předmětem exekuce této mohou být tudíž jen práva majetková (práva držební a užívání) povinnému ke zbytkovému statku příslušící a zabavení takových práv děje se dle § 331 ex. ř., takový návrh však učiněn nebyl.

Nejvyšší soud dovolacímu rekursu vymáhajícího věřitele nevyhověl. Odůvodnění:

Prísvědčiti nelze ani vrchnímu soudu, že by tu byla na místě exekuce dle § 331 ex. ř. zabavením držebních a užívacích práv, která předpokládá předem zabavení povolené a provedené dle předpisu tam daného. Nejdříve však nutno zabývatí se hledisky jeho se stanoviska vnučené správy nemovitosti samé. Povoliti exekuci dle obdoby § 102 ex. ř., jak stížnost si přeje, ovšem nelze, protože případ, kde nemovitost v knihách zapsána není, jest podstatně jiný, než když v knihách zapsána jest, pročez zákon obojí také zvláště upravuje. Zde by mohla být žádána jen vnučená správa dle § 98 až 101 ex. ř., ale muselo by se předsejiti dle § 101 ex. ř., protože dokud strana povinná není za vlastníci nemovitosti, na níž se exekuce vede, knihovně zapsána, je vnučená správa na ni dle stavu veřejné knihy neproveditelná. V tom tedy s vrchním soudem souhlasiti nelze, že exekuci dle § 98 ex. ř. vůbec jíti nemůže, neboť § 101 ex. ř. nařizuje, aby dle povahy závady buď exekuce byla zastavena anebo lhůta k odstranění závady byla vymáhající straně určena, i musilo by se tedy teprv uvažovati, co z toho bylo by vzhledem k povaze případu na místě.

A ovšem nelze popřítí, že návrh exekuce zní prostě na povolení vnučené správy nemovitosti, než exekuce ta nemůže být vůbec povolena z důvodů jiných, totiž z důvodu práva veřejného, protože jde, jak sám návrh praví, o nemovitost straně povinné St. Poz. Úřadem v řízení přídělčím přidělenou a na otázku § 101 ex. ř. to vůbec nedojde, protože jde o zásadu, bránící již povolení exekuce, kterou tedy respektovati sluší již povolujícímu soudu.

Dlužno totiž přihlížeti k § 23 před. zák., jenž ukládá St. Poz. Úřadu povinnost při přidělu a tudíž v přidělovací listině určití omezení, jimž právo přídělce má být podrobeno, a jichž je třeba, aby zabezpečeno bylo, že přidělená půda nebude odcizena účelům, jež přiděl sleduje (t. j. agrárněreformním) a aby omezení ta, hodí-li se k tomu, dal knihovně vyznačiti.

Poněvadž se neví, jaká to omezení budou a nelze jim povolením exekuce prejudikovati, není možno exekuci na nemovitosti tu povoliti, leda se svolením St. Poz. Úřadu, jemuž posouditi sluší, nebude-li exekuce odporovati obmyšleným omezením, jež mohou záležeti také v tom, že bude nabyvateli zakázáno do určité doby nemovitost nejen zciziti, ale i zatřítí, vyjma šlo-li by o dosažení dlouhodobého úvěru dle úvěrového zákona.

Z těch důvodů však také nelze dopustiti exekuci zabavením držebních a užívacích práv povinné strany dle § 311 ex. ř., neboť i to jsou právě práva nabytá přídělím a jde pořád o tutéž závalu a tutéž zásadu. Ostatně by tu účinky mohly být ještě horší než při exekuci vnučenou správou, neboť při exekuci dle § 331 ex. ř. jest přípustno i zpeněžení prodejem (§ 332 ex. ř.) ne pouze vnučenou správou (§ 334 ex. ř.).

Bylo proto tak uznati, jak se stalo.

Dědic, přihlásivší se z poslední vůle k pozůstalosti, třeba i s dobrodinním inventáře, stává se *ihned* osobním dlužníkem legatáře, bylo-li mu uloženo zůstavitelem plniti odkaz a pozůstává-li odkaz z doživotního důchodu, jest splatný ihned.

(Rozhodnutí nejvyššího soudu z 10. listopadu 1926 RV I 999/26. Zemský soud civ. v Praze Ck V 198/25.)

Žalobce (odkazovník) žaloval dědice o vyplacení legátu (renty). Žalovaný namítal nedostatek pasivní legitimace, jelikož se přihlásil jen s dobrodinním inventáře, měl proto právo žalovati pozůstalost.

Ve všech stolicích bylo uznáno dle prosby žalobní. Z důvodů stolice druhé uvádí se: Námitka nedostatku pasivní legitimace je za skutečnosti prvním soudem zjištěných zřejmá bez-

důvodna, neboť je-li jisto, že žalovaná byla zůstavitelkou ustanovena universální dědičkou, že zůstavitel jí uložil plnění odkazu ve prospěch žalobkyně, že žalovaná se přihlásila s dědictvím s dobrodinním inventáře, vyplývá z toho, že žalovaná je po zákonu povinna, aby jako osobní dlužnice plnila odkaz jí uložený (§§ 684, 821, 550 obč. ř.). Přihláška k dědictví s dobrodinním inventáře nemá za následek, že by dědic byl povinen plniti odkaz pouze z toho, čeho se mu z pozůstalosti dostane. Přihláška taková chrání dědice jen potud, že nemusí platiti věřitelům a odkazovníkům více, než co činí pozůstalostní jmění. Žalovaná však ve sporu ani netvrdila, že by pozůstalostní jmění na zaplacení pozůstalostních dluhů a splnění odkazu nestačilo.

Z důvodů nejvyššího soudu: Žalovaná strana zdůraznila sama v odvolání, že uplatňovala ve sporu pouze námitku nedostatek pasivní legitimace. Pak-li proto odvolací soud v důvodech svých uvedl, že žalovaná ve sporu ani netvrdila, že žalobní nárok byl nějak uspokojen, ani že by pozůstalostní jmění na zaplacení pozůstalostních dluhů a odkazu nestačilo, tu shoduje se tento skutkový předpoklad odvolacího soudu s obsahem procesních spisů, když žalovaná skutečně takových tvrzení neučinila a není s nimi tudíž v odporu.

Ani výtka nesprávného právního posouzení neobstojí. Po té straně jest dodavatelku odkázati předně na případné důvody napadeného rozsudku, které hovějí úplně zákonu i stavu věci.

Vzhledem na výtky v dovolání uplatňované jest podotknouti toto: K námitce, že žalující strana byla oprávněna nejvýš žalovati částky svého důchodu, které byly splatny až do dne podání žaloby, nelze přihlížeti, poněvadž jest novotou po zákonu nepřipustnou (§ 504 odst. 2. c. ř. s.).

Hlavní námitka žalované strany vrcholí v tom, že neměla být osobně žalována, nýbrž že měla být žalována pozůstalost. Názor ten jest úplně mylný. Žalobkyně domáhá se žalobou nároku z odkazu. Nárok tento zakládá se na poslední vůli (§ 647 obč. z.) a vzniká ipso jure ihned po smrti zůstavitele (§ 684 obč. z.) pokud není podmíněný (§ 699 obč. z.) a to zpravidla proti dědici (§ 649 obč. z. a Krasnopolskí Erbrecht, str. 139). Poměr dědice k odkazovníkovi jest podle toho poměr osobního dlužníka k věřiteli (§ 649 a 688 obč. z.).

Právem proto domáhá se žalobkyně nároku svého po žalované straně, když tato jest, jako není sporné, dědičkou a jí také uložil zůstavitel podle poslední vůle odkaz plniti.

Neodůvodněnému dovolání bylo proto odepřiti úspěch.

Záložně (zapsanému společenstvu s ručením obmezeným) nemůže být povolena změna stanov v tom směru, aby byla oprávněna poskytovatí úvěr a povolovatí zápůjčky i nečlenům, jelikož by činností takovou porušovala zákon.

(Rozhodnutí nejvyššího soudu z 20. října 1926 R I 891/26. Obchodní soud v Praze Firm 4389/26.)

Záložna v X, zapsané společenstvo s ručením obmezeným, opověděla změnu stanov v tom směru, že bude povolovatí úvěr a zápůjčky výjimečně nečlenům.

Rejstříkový soud opověď tu zamítí.

Rekursní soud stížnosti nevyhověl.

I revisní rekurs zůstal z těchto důvodů bez úspěchu: Dovolacímu rekursu nelze vyhověti, poněvadž zde není podmínky § 16 patentu z 9. srpna 1854 č. 208 ř. z.

Stěžovatelka míní, že naříkané usnesení je v rozporu se zákonem. Neprávem. Stěžovatelka jest společenstvem ve smyslu zákona z 9. dubna 1873 č. 70 ř. z. Jako takové musí svou činností směřovati jediné k podpoře výdělků a hospodářství svých členů prostředky v stanovách uvedenými. Každý jiný účel je vyloučen a nesmí býti společenstvu dovolen, neboť by pak přestalo býti společenstvem ve smyslu zákona. To plyne jednak ze znění § 1 zák., jednak také z předpisu § 88 zákona, který přímo označuje za přechín, jestli společenstvo svou činnost nebo své jednání rozšiřuje na jiné předměty než ony, které jsou uvedeny v § 1 zákona. To, čeho se stěžovatelka změnou stanov domáhá, totiž povolování úvěru a zápůjček výjimečně nečlenům, bylo by podporováním blaha nejen členů, nýbrž i osob třetích, kterýžto účel jest zákonem vyloučen. Nejde tu jen o zaopatření prostředků k dosažení účelu společenstva, jak míní dovolací rekurs, nýbrž o změnu účelu samého způsobem nepřipustným. Ježto pak podle § 11 zákona nesmějí se stanov od zákona uchýliti, pokud toho zákon nedopouští, nelze vůbec požadované změny stanov povoliti, jelikož by se to přičilo zákonu.

Z té okolnosti, že jinému společenstvu stejného druhu bylo z důvodů, jichž nelze zde přezkoumat, povoleno poskytovat zápůjčky i nečlenům, nemůže stěžovatelka ničeho ve svůj prospěch odvodit, když, jak uvedeno, činnost taková jest podle zákona nedovolená.

Neprojednávala-li se po veřejném společníku pozůstalost pro nedostatek jmění, nemůže druhý společník podržeti firmu, v jejímž znění nalézá se jméno zemřelého společníka, nedal-li k tomu tento již předem ve společen-
ské smlouvě své svolení, ani se svolením po zákonu povolaných dědiců zemřelého nebo pozůstalostního soudu.

(Rozhodnutí nejvyššího soudu z 10. prosince 1926 R I 983/26. Obchodní soud v Praze Firm 12617/26.)

Nejvyšší soud vyhověl dovolacímu rekursu finanční prokuratury proti rekursním soudem potvrzenému usnesení rejstříkového soudu, jímž zapsána byla změna při firmě veřejné společnosti v ten rozum, že druhý společník povede firmu po úmrtí prvního společníka, jehož jméno jest uvedeno ve znění firmy, dále sám a zamítl opověď tu:

Důvody:

Dle čl. 24 obch. zák. může po vystoupení některého společníka ze společnosti vésti dosavadní firmu dále zbývající třeba jediný společník. Je-li však ve firmě jméno vystoupivšího společníka, může se tak státi jen s jeho svolením.

Dle čl. 22 obch. z. může ten, kdo nabyl trvalího závodu smlouvou nebo dědictvím, vésti dosavadní firmu s dodatkem vyznačujícím nástupnictví neb bez něho, jestliže dosavadní majitel závodu neb jeho dědicové k tomu výslovně přivoli.

Těchto podmínek v tomto případě není.

Navrhovatel neprokázal, že by byl G. Lang, jehož jméno bylo uvedeno ve znění dosavadní firmy, před svojí smrtí svolil, aby navrhovatel firmu obsahující jeho jméno vedl dále (čl. 24 obch. z.), neprokázal však ani, že by byl nabyl závodu smlouvou neb dědictvím (čl. 22 obch. z.), což jest právě předpokladem převeditelnosti firmy (čl. 23 obch. z.).

Ve čl. 22 obch. z. nenalézá tudíž návrh vůbec opory. Kdyby se však mělo za to, že svolení, které vyžaduje čl. 24 obch. z. může býti dle analogie čl. 22 nahrazeno svolením dědiců, nedostává se ani tohoto. Za dědice jest pokládati jen toho, kdo se jako takový přihlásil k pozůstalosti a dědictví přijal, neboť jen on představuje zůstavitele (§ 547 obč. z.). Mluví-li tedy zákon o dědicích, má na zřeteli skutečné a nikoli snad jen dědice praesumptivní. Z potvrzení pozůstalostního soudu ze dne 28. června 1926 vychází, že pozůstalost po G. Langovi nebyla pro nedostatek jmění projednána. Není tu tedy vůbec osob, které by mohly dáti svolení k dalšímu vedení firmy, tudíž ani podmínky čl. 24 obch. z. Svolení toto nemůže býti nahrazeno ani prohlášením pozůstalostního soudu, který není k tomu povolán, aby ujednával právní jednání za strany, nýbrž nanejvýš jen, aby jejich právní jednání po případě schvaloval.

Rozhodnutí nižších soudů jsou ve zřejmém odporu se zákonem, dovolací rekurs je tedy v § 16 cis. pat. ze dne 9. srpna 1854 č. 208 ř. z. odůvodněn a bylo proto rozhodnouti, jak se stalo.

Ve společenstvu musí míti každý jeho člen nejméně jeden hlas.

Dodatek »zapsané společenstvo s ručením obmezeným« musí býti ve firmě v celém nezkráceném znění. Jsou-li podíly závodní dle stanov určité výše, jest přípustná změna výše jejich toliko změnou stanov.

Způsoblost valné hromady k usnášení se může býti vázána jen na přítomnost určitého počtu členů, nikoli ale na zastoupení určité části podílů (na př. 75%).

(Rozhodnutí nejvyššího soudu ze 6. října 1926 R I 728/26. Krajský soud v Chebu Firm 1247/26. Vrchní soud zem. v Praze R IV 275/26.)

Rejstříkový soud zamítl opověď společenstva X do rejstříku společenstevního, jelikož dle stanov společenstevních měl míti právo hlasovací na valné hromadě jen takový společník, který měl alespoň 4 podíly.

K rekursu žadatelů o zápis nevyhověl rekursní soud stížnosti shledav mimo vytknutou závadu ještě tyto další závady:

1. Podle odst. 2 § 27 společenstevního zákona má každý člen společenstva ve valné hromadě jeden hlas a toto ustano-

vením tvoří dle tohoto znění nejnížší požadavek. Následující ustanovení: »když společenstevní smlouva něčeho jiného neustanovuje«, jest v ten rozum vykládati, že odchýlné ustanovení stanov jest jen potud přípustno, když jím jest poято pro členy společenstva příznivější ustanovení stanov na př. o více hlasech následkem držby více závodních podílů (§ 11 zák.). Ta okolnost jest potvrzena tím, že práva dle § 27 zák. vykonávají se veškerenstvem členů společenstva, kteří se tedy mají nejméně jedním hlasem zúčastniti na valné hromadě; poněvadž dle § 29 spol. zák. určitý počet členů může navrhnouti svolání valné hromady a způsoblost valné hromady k usnášení se řídí dle počtu přítomných členů.

2. Dle § 4 zák. musí firma společenstva s ruč. obm. obsahovati označení »zapsané společenstvo« a dodatek »s ručením obmezeným«. Uvozovací znaménka v § 4 zák. při těchto součástkách firmy svědčí o tom, že tyto dodatky musí býti poјaty do formy bez jakékoli zkratky. Nestačí tedy, jak žadatelé navrhuji zkratka »reg. Gen.«, neboť to by odporovalo zákonu.

3. Ustanovení stanov, že závodní podíly členů se dle bilance roční automaticky zvyšují neb snižují, přiči se rovněž zákonu, totiž § 76 zák. spol., dle něhož každý člen v případě konkursu neb likvidace ručí nejen svými závodními podíly, nýbrž ještě též dalším obnosem. Z tohoto předpisu plyne, že pokud závodní podíly některého společenstva jsou určité výšky dle stanov, není přípustná nějaká jich změna po dobu trvání společenstva a tedy také ne nějaký odpis z nich beze změny stanov. To plyne zvláště také z ustanovení § 84 zák., kde se mluví pouze o bilanční ztrátě polovice obnosu na závodní podíly splaceného resp. o nedostatku krytí dluhů jméním společenstva.

4. Ustanovení § 43 stanov o způsoblosti valné hromady k usnášení také tehdy, když nejméně 75% splacených podílů jest zastoupeno, není přípustno, poněvadž jediný, dle § 31 zák. přípustný předpis o způsoblosti valné hromady k usnášení jest pouze ten, kde způsoblost valné hromady k usnášení v základě činí se odvislou od přítomnosti neb zastoupení určité části členů.

Nejvyšší soud dovolacímu rekursu nevyhověl. Odůvodnění: Vzhledem k vývodům dovolacího rekursu jest k jednotlivým pozastavením uvésti toto:

ad 1. Rekursní soud správně dovozuje, že každý člen společenstva musí míti na valné hromadě aspoň jeden hlas a že jen tak jest rozuměti předpisu druhého odst. § 27 zákona č. 70/73 ř. z. Plyne to z odstavce prvního téhož §, kde zákon vyslovuje zásadu, že práva, která v záležitostech družstevních přísluší členům, vykonávají se veškerenstvem členů, tedy všemi členy na valné hromadě, nepřipouštěje ve smyslu § 11 zák. cit. jinakých ustanovení stanov. Odstavec druhý § 27 upravuje jen rozsah tohoto účastenství, jevícího se v hlasování, vyhradiv každému členu zásadně jeden hlas.

Předpisem § 13 stanov, dle něhož se činí přípustnost hlasování členu závislou na držbě aspoň 4 splacených podílů členských, jest tedy porušena zásada účastenství všech členů při hlasování na valné hromadě, poněvadž by z něho byli vyloučeni členové, mající méně podílů.

Obdobý předpis § 43 akc. regulativu co do společností akciových nelze použiti již pro zvláštní právní povahu družstev jako spolků s uzavřeným počtem členů společným provozem podniku, kde tedy individualita každého jednotlivého členu vystupuje v popředí. Rovněž nelze zvláštními předpisy zákona o společnostech s ručením obmezeným vykládati smysl ustanovení zákona družstevního, pokud se týče oním doplňovati tento.

ad 2. I v tomto bodě jest přisvědčiti právnímu názoru rekursního soudu a jeho odůvodnění, že firma musí obsahovati plný dodatek »zapsané společenstvo s ručením obmezeným« ve formě nezkrácené. (Viz: Stross, Genoss. Recht, str. 61, Randa, Obch. právo I, str. 96, Svamberg, Právo fir. 120.)

ad 3. Ustanovení třetího odst. § 20 stanov jest při nejmenším nejasné a připouští výklad, že vyžaduje-li družstvo dle bilance zisk neb ztrátu, závodní podíly se automaticky zvyšují neb snižují. Pak by byl ovšem předpis tento nesrovnatelný s § 76 zák., který má na zřeteli statutární výši podílů, která se beze změny stanov nemůže býti za trvání společenstva změněna. V tom znění tedy § 20 stanov neobstojí.

ad 4. Stěžovatelé sami připouštějí, že § 43 stanov v souvislosti s § 13 stanov má jaksi umožniti členům majícím méně než 4 podíly, nepřímou účast na hlasování při valné hromadě. Než, jak již ad 1 bylo dovedeno, ustanovení § 13 stanov odporuje zákonu a jest tedy opatření dle § 43 nejen bezúčelné, ale dle § 31 zák. také nepřipustné, poněvadž pro způsoblost valné